

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.1.2021
COM(2021) 1 final

2020/0372 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και της συνέλευσης της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και της συνέλευσης της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών σε σχέση με την προβλεπόμενη έκδοση και εφαρμογή των κανονισμών για την εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή (ISBA/25/C/WP.1) και των σχετικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Σχέδια κανονισμών για την εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή

Με τα σχέδια κανονισμών για την εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή (στο εξής: κανονισμοί) επιδιώκεται να δοθεί στους αναδόχους η δυνατότητα να περάσουν από την εξερεύνηση στην εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή. Τα σχέδια κανονισμών καταρτίστηκαν από τη νομική και τεχνική επιτροπή της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών, διανεμήθηκαν τον Μάρτιο του 2019 και, επί του παρόντος, βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση στο συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών. Οι κανονισμοί καταρτίστηκαν σύμφωνα με το μέρος XI της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) και τη συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω σύμβασης. Τα σχέδια κανονισμών απαιτούν τη διευθέτηση ορισμένων ζητημάτων σύμφωνα με, ή λαμβάνοντας υπόψη, πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές που θα εκπονηθούν από τα όργανα της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών. Τα πρότυπα θα δεσμεύουν νομικά τόσο τους αναδόχους όσο και τη Διεθνή Αρχή Θαλάσσιων Βυθών, ενώ οι κατευθυντήριες γραμμές θα έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της UNCLOS¹. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης 98/392/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1998, η Ένωση και τα κράτη μέλη της συντονίζουν τις θέσεις που θα λαμβάνουν στο πλαίσιο των οργάνων της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο παράρτημα ΙΙΙ².

2.2. Συνεδριάσεις του συμβουλίου της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών

Το συμβούλιο είναι το εκτελεστικό όργανο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών. Οι κανονισμοί τίθενται σε διαπραγμάτευση και, στη συνέχεια, εγκρίνονται στο πλαίσιο του συμβουλίου της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών προτού υποβληθούν στη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών, το ανώτατο πολιτικό όργανο που απαρτίζεται από 167 μέλη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου αυτή να δώσει την οριστική έγκρισή της. Το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών εφαρμόζει τους κανονισμούς σε προσωρινή βάση, ενόσω εκκρεμεί η έγκρισή τους από τη συνέλευση. Ως συμβαλλόμενο μέρος της UNCLOS, η ΕΕ είναι αυτοδικαίως μέλος της συνέλευσης της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών και παρατηρητής στο συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών, το οποίο απαρτίζεται από 36 μέλη που εκλέγονται από τη συνέλευση. Κατά γενικό κανόνα, η

¹ Απόφαση 98/392/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1998, για τη σύναξη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών, της 10ης Δεκεμβρίου 1982, για το δίκαιο της θάλασσας και της συμφωνίας, της 28ης Ιουλίου 1994, σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω σύμβασης (ΕΕ L 179 της 23.6.1998, σ. 1).

² Συνήθης διαδικασία για θέσεις που λαμβάνονται σε ζητήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Κοινότητας και διαδικασία που διέπεται από τον τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση για ζητήματα που εμπίπτουν στην εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

λήψη αποφάσεων στο συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών πραγματοποιείται με ομοφωνία. Σε περίπτωση που εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες για επίτευξη συμφωνίας με ομοφωνία, οι αποφάσεις επί διαδικαστικών θεμάτων λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων και ψηφιζόντων μελών, ενώ οι αποφάσεις επί θεμάτων ουσίας λαμβάνονται με πλειοψηφία δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων μελών. Ως παρατηρητής του συμβουλίου της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών η ΕΕ δεν έχει δικαιώματα ψήφου. Ωστόσο, η ΕΕ έχει δικαιώματα συμμετοχής και ψήφου στη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών.

2.3. Προβλεπόμενη προσωρινή έγκριση των κανονισμών από το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών

Ένα πρώτο σχέδιο των κανονισμών υποβλήθηκε στην 23^η σύνοδο του συμβουλίου της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών τον Αύγουστο του 2017. Η νομική και τεχνική επιτροπή και το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών συμφώνησαν σε ένα χρονοδιάγραμμα που αποσκοπεί στην ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων επί των κανονισμών έως το 2020. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας COVID-19, η 26^η σύνοδος του συμβουλίου που είχε προγραμματιστεί για τον Ιούλιο του 2020 έχει αναβληθεί μέχρι νεωτέρας.

Οι προβλεπόμενοι κανονισμοί θα είναι νομικά δεσμευτικοί για τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με την UNCLOS και τη συμφωνία του 1994 σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω σύμβασης.

2.4 Προβλεπόμενη έγκριση των κανονισμών από τη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών

Μόλις το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών ολοκληρώσει τις διαπραγματεύσεις επί των κανονισμών και είναι σε θέση να τους εγκρίνει προσωρινά, οι κανονισμοί θα υποβληθούν στη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών για μελέτη και οριστική έγκριση.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Οι προβλεπόμενοι κανονισμοί αφορούν επίσης ουσιαστικά ζητήματα για τα οποία η Ένωση έχει εξωτερική αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

Ειδικότερα, η ΕΕ έχει αρμοδιότητα στα μέρη των κανονισμών που αφορούν την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τη διάθρωση του άρθρου 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, η ΕΕ έχει, κατά περίπτωση, εξωτερική αρμοδιότητα. Πρώτον, διότι οι διατάξεις της UNCLOS που αφορούν το θαλάσσιο περιβάλλον προβλέπονται στη νομοθετική πράξη για τη σύναψη της UNCLOS εξ ονόματος της Ένωσης³. Δεύτερον, διότι τυχόν δράση της Ένωσης σχετικά με τους κανονισμούς πρέπει να παρέχει στην Ένωση τη δυνατότητα να ασκεί την εσωτερική αρμοδιότητά της, όπως στην περίπτωση αποκτηθείσας περιβαλλοντικής αρμοδιότητας. Τέλος, η ΕΕ έχει εξωτερική αρμοδιότητα καθώς ορισμένες διατάξεις των κανονισμών ενδέχεται να επηρεάζουν τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλλουν το πεδίο εφαρμογής τους. Εδώ, το κεκτημένο της ΕΕ (ιδίως όσον αφορά το παράγωγο δικαίωμα της ΕΕ στον τομέα του περιβάλλοντος και άλλες διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η ΕΕ είναι πλήρως συμβαλλόμενο μέρος) καλύπτεται ή ενδέχεται να επηρεαστεί από ορισμένα μέρη των σχεδίων κανονισμών (ή των σχετικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών), αναθέτοντας στην ΕΕ αρμοδιότητα όσον αφορά τα εν λόγω ειδικά μέρη, η οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι αποκλειστική.

³ Απόφαση 98/392/ΕΚ του Συμβουλίου.

Κατά συνέπεια, η ΕΕ έχει δικαίωμα να λάβει θέση στο πλαίσιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών όσον αφορά τα σχετικά μέρη τόσο των κανονισμών που παρουσιάζονται στην παρούσα δήλωση όσο και των σχετικών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών. Επιπλέον, η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας απαιτεί από τα κράτη μέλη να δρουν με έναν ορισμένο τρόπο στο πλαίσιο των διαδικασιών της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών.

Προτείνεται ο καθορισμός της θέσης που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και της συνέλευσης της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών, να γίνεται με βάση προσέγγιση δύο σταδίων. Οι κατευθυντήριες αρχές και οι προσανατολισμοί της θέσης της Ένωσης καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου και προσαρμόζονται, στη συνέχεια, για κάθε σύνοδο με ανεπίσημα έγγραφα που καταρτίζονται από την Επιτροπή και υποβάλλονται προς συζήτηση στην ομάδα εργασίας του Συμβουλίου.

Η παρούσα απόφαση ενσωματώνει τις αρχές της UNCLOS, καθώς και τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας⁴ και της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα⁵, όπως παρουσιάστηκαν στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προετοιμασία του παγκόσμιου πλαισίου για τη βιοποικιλότητα μετά το 2020 – Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα (ΣΒΠ)⁶.

Νομική βάση

3.1. Διαδικαστική νομική βάση

3.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

Η έννοια των «πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»⁷.

3.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Το συμβούλιο και η συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών είναι τα δύο από τα τρία κύρια όργανα της Αρχής που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 158 της UNCLOS.

Οι κανονισμοί τους οποίους το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών καλείται να εγκρίνει σε προσωρινή βάση αποτελούν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα. Η οριστική έγκριση των κανονισμών από τη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών αποτελεί επίσης πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Οι προβλεπόμενες πράξεις θα είναι δεσμευτικές δυνάμει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με τα άρθρα 145, 153 και 162 της UNCLOS και τη συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω σύμβασης.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ COM(2020) 380 final.

⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15272-2019-INIT/el/pdf>

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

Οι προβλεπόμενες πράξεις δεν συμπληρώνουν ούτε τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

3.2. Ουσιαστική νομική βάση

3.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης.

3.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο των προβλεπόμενων πράξεων αφορούν την περιβαλλοντική πολιτική.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 191 της ΣΛΕΕ.

3.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 191 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και της συνέλευσης της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 191 σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) και η συμφωνία της 28ης Ιουλίου 1944 σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω σύμβασης (στο εξής: συμφωνία) συνήφθησαν από την Ένωση με την απόφαση 98/392/EK του Συμβουλίου της 23ης Μαρτίου 1998.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 162 παράγραφος 2 στοιχείο ξ) σημείο ii) της UNCLOS, το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών μπορεί να εγκρίνει και να εφαρμόζει προσωρινά, εν αναμονή της έγκρισης από τη συνέλευση, τους κανόνες, τους κανονισμούς και τις διαδικασίες της Αρχής, καθώς και οποιεσδήποτε τροποποιήσεις τους, λαμβάνοντας υπόψιν τις εισηγήσεις της νομικής και τεχνικής επιτροπής ή άλλου ενδιαφερομένου επικουρικού οργάνου. Οι κανόνες, κανονισμοί και διαδικασίες αυτές αφορούν στην διενέργεια προκαταρκτικών ερευνών, εξερεύνηση και εκμετάλλευση στην περιοχή, την οικονομική διαχείριση και εσωτερική διοίκηση της Αρχής.
- (3) Κατά τις επικείμενες συνεδριάσεις του, το συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών αναμένεται να εγκρίνει κανονισμούς για την εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή.
- (4) Σύμφωνα με το άρθρο 160 παράγραφος 2 στοιχείο στ) σημείο ii) της UNCLOS, η συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών μπορεί να μελετά και να εγκρίνει τους κανόνες, τους κανονισμούς και τις διαδικασίες της Αρχής, καθώς και οποιεσδήποτε τροποποιήσεις τους, που εγκρίθηκαν προσωρινά από το συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 162 παράγραφος 2 στοιχείο ξ) σημείο ii). Οι εν λόγω κανόνες, κανονισμοί και διαδικασίες αναφέρονται σε θέματα προκαταρκτικών ερευνών, εξερεύνησης και εκμετάλλευσης στην περιοχή, καθώς και σε θέματα οικονομικής διαχείρισης και εσωτερικής διοίκησης της Αρχής.
- (5) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στο συμβούλιο και τη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών, καθώς οι προβλεπόμενοι κανονισμοί θα είναι δεσμευτικοί για την Ένωση, ως μέρος της UNCLOS και της συμφωνίας σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της UNCLOS.
- (6) Επιπλέον, είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στο συμβούλιο και τη συνέλευση της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών,

καθώς οι κανονισμοί για την εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή θα είναι δεσμευτικοί για την Ένωση και θα μπορούν να επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο της ενωσιακής νομοθεσίας, ιδίως στον τομέα της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

- (7) Σε θέματα που αφορούν την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της δεσμεύονται από την αρχή της προφύλαξης (άρθρο 191 της ΣΛΕΕ) και την οικοσυστημική προσέγγιση (οδηγία 2008/56/ΕΚ άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, άρθρο 10 και παραρτήματα I και VI· κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 άρθρο 2 παράγραφος 3· οδηγία 2014/89/ΕΕ άρθρο 5. Το εν λόγω νομικό πλαίσιο αιτιολογεί το περιεχόμενο της προτεινόμενης θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης.
- (8) Δεδομένου ότι η Ένωση περιορίζεται ως προς την έκφραση της θέσης της στο συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών λόγω του οικείου περιορισμένου καθεστώτος παρατηρητή, η θέση της Ένωσης πρέπει να εκφραστεί από τα κράτη μέλη της Ένωσης που είναι μέλη του συμβουλίου της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και της συνέλευσης της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών παρατίθεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Η θέση της Ένωσης στο συμβούλιο της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1, εκφράζεται και υποστηρίζεται από τα κράτη μέλη της Ένωσης που είναι μέλη του συμβουλίου της Διεθνούς Αρχής Θαλάσσιων Βυθών στις περιπτώσεις που η Ένωση περιορίζεται στην έκφραση της θέσης της λόγω του οικείου περιορισμένου καθεστώτος παρατηρητή.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*